

E-handlen i 2020

AF POLITISK KONSULENT MARIE LOUISE THORSTENSEN, CAND.SCIENT.POL., OG UNDERDIREKTØR
 GEERT LAIER CHRISTENSEN, CAND.SCIENT.POL.

RESUMÉ

Danskerne er flittige med pc, tablet og smartphone, når de handler. E-handlen slog igen rekord i 2014 og rundede ifølge Dansk Erhvervs beregninger 80 mia. kr. Dermed bruger danskerne ca. 10 pct. af privatforbruget, ekskl. boligudgifter, på e-handel. De senere år har budt på to cifrede vækstrater i e-handlen, og Dansk Erhverv vurderer, at der fortsat er et betydeligt vækstpotentiale. Antager man en årlig vækstrate på 15 pct., vil e-handlen allerede i 2016 runde 100 mia. kr. og beløbe sig til 185 mia. kr. i 2020.

Med væksten i e-handlen følger imidlertid et truende e-grænsehandelsproblem, dvs. når danskerne e-handler i udlandet frem for i Danmark. Danskerne lagde omkring en fjerdedel af deres e-handel i udenlandske netbutikker i 2014, svarende til 20 mia. kr. Forestiller man sig en årlig vækstrate i e-handlen på 15 pct. og en uændret e-grænsehandelsandel på 25 pct., vil e-grænsehandlen beløbe sig til 46 mia. kr. i 2020, dvs. mere end en fordobling. Dette er illustreret med den orange kurve i figur 1 sammen med en række andre vækstscenarier.

E-grænsehandlen indebærer, at danske virksomheder går glip af omsætning og ca. 4.000 e-handelsarbejdspladser. Ifølge helt nye beregninger fra Dansk Erhverv gik statskassen desuden glip af knap 1 mia. kr. i momsprovenu i 2014, hvoraf minimum 500-700 mio. kr. vurderes at kunne indkræves ved øget kontrol. E-grænsehandlen koster Danmark dyrt, og bedre rammevilkår for danske virksomheder er nødvendigt.

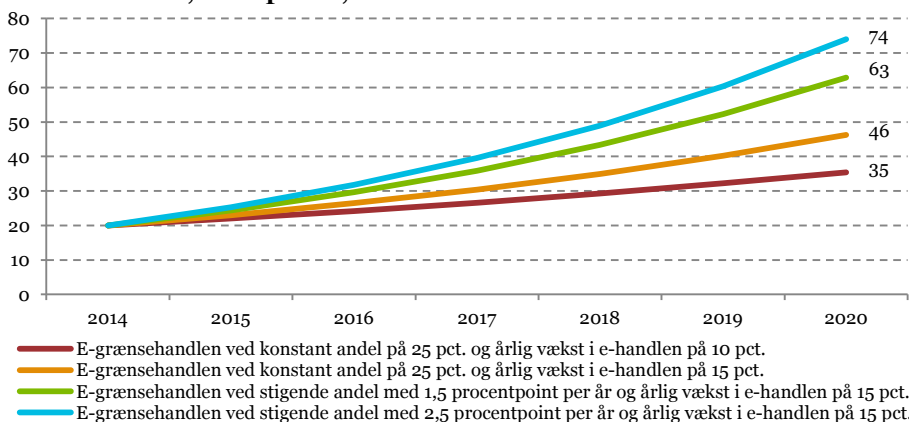
Danskerne e-handledede for 80 mia. kr. i 2014

E-handlen medfører et truende grænsehandelsproblem

Tabt momsprovenu på minimum 500-700 mio. kr. i 2014

Figur 1

Udviklingen i danskernes e-grænsehandel i forskellige vækstscenarier frem mod 2020, faste priser, mia. kr.

Afhængig af vækstraterne vil e-grænsehandlen være på mellem 35 og 74 mia. kr. i 2020

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

Vækstscenarier for dansk e-handel frem mod 2020

Dansk e-handel slog igen rekord i 2014, hvor danskerne ifølge Dansk Erhverv købte varer og services på nettet for ca. 80 mia. kr. De senere år har e-handlen i Danmark tegnet sig for to cifrede vækstrater, og intet tyder på, at denne tendens stopper foreløbig. Dette understøttes bl.a. af vækstraterne i e-handlen med danskernes foretrukne betalingsmiddel, dankortet, der ifølge data fra Nets i snit har ligget på mellem 10 og 15 pct. årligt de senere år. Dertil kommer væksten i e-handlen med internationale betalingskort mv., der har været endnu kraftigere. Hver tredje dansker, der har e-handlet inden for de seneste seks måneder, angiver desuden, at de forventer, at de vil e-handle mere i 2015 end i 2014. Kun én pct. angiver, at de vil e-handle mindre, mens 57 pct. forventer, at de vil e-handle på samme niveau i 2015 som i 2014. Det fremgår af en befolkningsundersøgelse foretaget af Norstat for Dansk Erhverv i december 2014.

Hver tredje e-handlende dansker forventer, at de vil e-handle mere i 2015, end de gjorde i 2014

Det er derfor meget sandsynligt, at dansk e-handel fortsat vil opleve pæne vækstrater de kommende år. De første år kan vækstraten meget vel være på mere end 15 pct. årligt. Derefter vil der formentlig komme en periode med aftagende vækstrater, til væksten i e-handlen flader ud og finder et stabilt leje.

Vækstraterne i e-handlen vil aftage over tid og finde et stabilt leje

En interessant faktor i forhold til vækstraterne i e-handlen de kommende år er, hvorvidt der for alvor kommer gang i e-handlen med dagligvarer i Danmark. Knap halvdelen af den samlede detailhandel i Danmark er dagligvarehandel, men andelen af dagligvarer, der bliver købt på nettet, er fortsat begrænset. Set i lyset af danskernes indkøbsmønstre og den danske butiksstruktur, når dagligvarehandlen næppe et skyhøjt niveau i nær fremtid. Dette skal ses i lyset af, at den største spiller inden for e-handel med dagligvarer, engelske Tesco, omsatte for 22 mia. kr. i 2013 på et marked, der er omkring 10 gange større end det danske, men e-dagligvarehandlen udgjorde kun ca. 5 pct. af koncernens samlede omsætning.¹ Der er dog fortsat et betydeligt potentiale i e-handlen med dagligvarer i Danmark, såfremt især logistikken bliver optimeret, så det bliver muligt for de fleste danskere at købe dagligvarer på nettet.

Dansk Erhverv har udarbejdet en række vækstscenarier for den samlede e-handel frem mod 2020, som er illustreret i figur 2 nedenfor. For overskuelighedens skyld er de enkelte scenarier beregnet med faste vækstrater frem mod 2020.

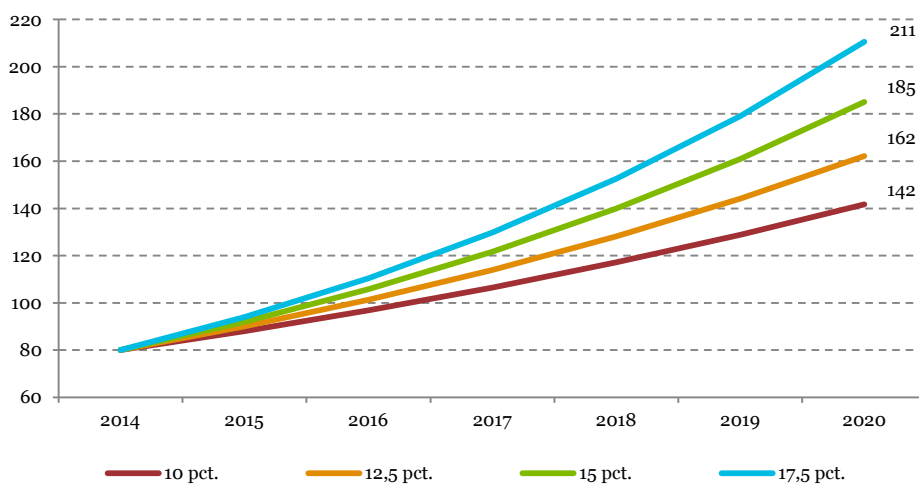
Dansk Erhverv vurderer, at en gennemsnitlig årlig vækstrate på 15 pct. fra 2014 til 2020 ikke er et urealistisk scenarie for dansk e-handel, hvis man ser på de senere års udvikling. En årlig vækst på 15 pct. vil betyde, at e-handlen i 2020 beløber sig til 185 mia. kr. i faste priser. Det svarer til en stigning i e-handlen på 131 pct. fra 2014 til 2020. Dette vækstscenarie er illustreret ved den grønne kurve i figur 2 nedenfor.

En gennemsnitlig årlig vækstrate i e-handlen på 15 pct. frem mod 2020 synes at være et realistisk scenarie

Forestiller man sig en endnu højere årlig vækstrate på 17,5 pct. i dansk e-handel fra 2014 til 2020, vil e-handlen i 2020 beløbe sig til 211 mia. kr. Det er en vækst i e-handlen på 164 pct. i forhold til 2014. Dette er illustreret ved den lyseblå kurve i figur 2 nedenfor. Ser man omvendt på en lidt lavere vækstrate på 10 pct. årligt frem mod 2020, vil e-handlen i 2020 beløbe sig til 142 mia. kr., svarende til en stigning på 77 pct. sammenlignet med 2014. Dette er illustreret ved den røde kurve i figur 2. Dansk Erhverv vurderer, at en vækstrate på 10 pct. årligt frem mod 2020 er i den lave ende, hvorfor en e-handel på 142 mia. kr. i 2020 umiddelbart må være et minimumsestimater.

Figur 2

Vækstscenarier for e-handlen frem mod 2020, faste priser, mia. kr.

Hvis e-handlen årligt vokser med 15 pct. de kommende år, vil e-handlen beløbe sig til 185 mia. kr. i 2020

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

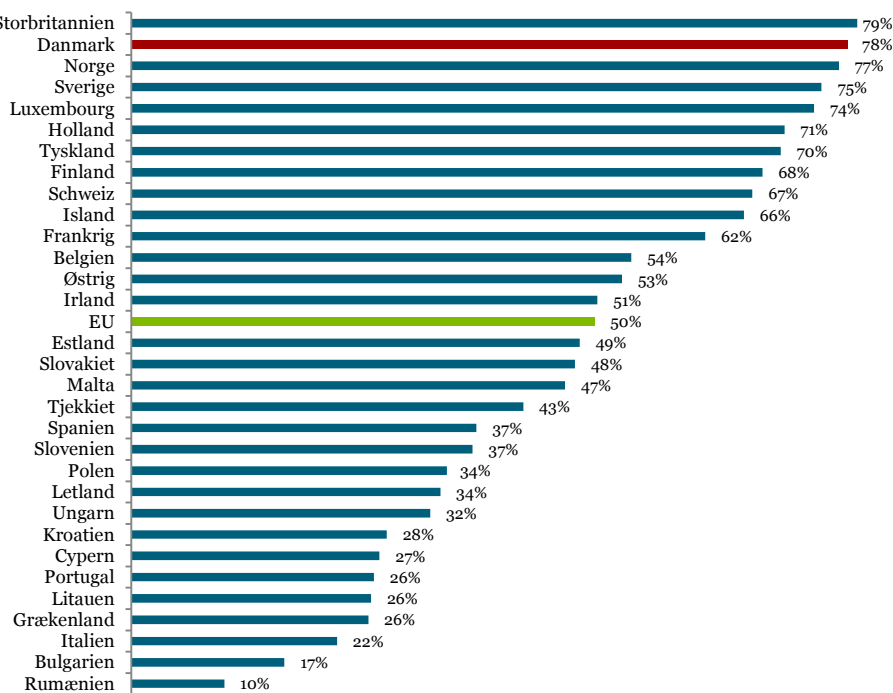
Ved en gennemsnitlig årlig vækstrate i e-handlen på 10 pct. vil e-handlen runde 100 mia. kr. i 2017, mens en gennemsnitlig årlig vækstrate på 15 pct. vil betyde, at e-handlen allerede i 2016 runder 100 mia. kr.

Dansk Erhverv forventer, at e-handlen runder 100 mia. kr. i 2016

Danskerne e-handler næstmest i Europa

Nye tal fra EU-Kommissionen viser, at Danmark ligger i top i Europa, for så vidt angår hvor stor en andel af befolkningen, der har e-handlet i 2014. Som det fremgår af figur 3 nedenfor, e-handlede 78 pct. af danskerne i 2014, kun overgået af briterne med 79 pct. Vore skandinaviske naboer følger tæt efter, idet henholdsvis 77 pct. af nordmændene og 75 pct. af svenskerne e-handlede i 2014. EU-gennemsnittet lå på 50 pct.

Figur 3

Andel, der har e-handlet (16-74 år), 2014

Kilde: EU-Kommissionen

Væksten i e-handlen medfører større grænsehandel

E-handlens uafhængighed af geografiske grænser giver netbutikkerne mulighed for at sælge til udenlandske kunder, uden det er nødvendigt at etablere fysiske butikker i andre lande. Dermed åbner der sig et kæmpe potentielt marked i udlandet for de danske virksomheder. Omvendt skaber det også et større pres på de danske virksomheder, fordi udenlandske netbutikker også lettere kan sælge direkte til danske kunder. Danskerne e-handlede, ifølge Dansk Erhvervs beregninger, for ca. 20 mia. kr. i udenlandske netbutikker i 2014. Dermed blev ca. 25 pct. af det beløb, danskerne e-handlende for i 2014, lagt i udenlandske netbutikker. Det er en stigning i forhold til 2012, hvor e-grænsehandelsandelen lå på ca. 20 pct.

Med væksten i e-handlen følger et stigende grænsehandelsproblem. Som nævnt blev 25 pct. af det beløb, danskerne e-handlede for i 2014, brugt i udenlandske netbutikker. Til sammenligning udgjorde den traditionelle fysiske grænsehandel med varer 3,3 pct. af den samlede fysiske handel i 2014. Dermed udgør e-grænsehandlen en betydeligt større andel af den samlede e-handel med varer, end den fysiske grænsehandel udgør af den samlede fysiske handel med varer, jf. figur 4 nedenfor. Den markante vækst i e-handlen fører dermed til mere grænsehandel samlet set. Ifølge Dansk Erhvervs beregninger udgjorde den samlede grænsehandel med varer, dvs. både den fysiske grænse-

Danskerne ligger i top i Europa for så vidt angår e-handel, idet 78 pct. af danskerne e-handlede i 2014, kun overgået af briterne

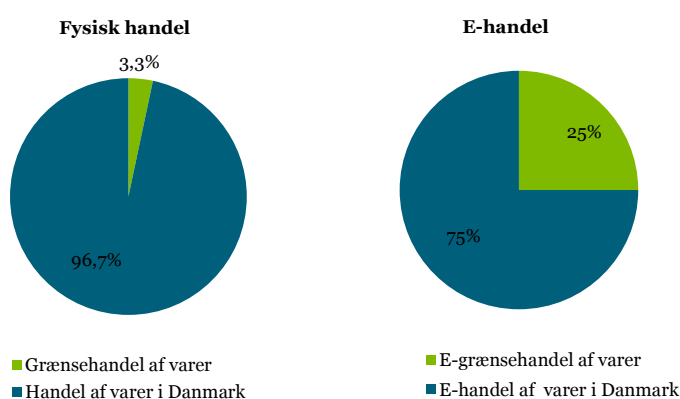
Danskerne e-grænsehandlede for 20 mia. kr. i 2014, svarende til 25 pct. af den samlede e-handel

E-grænsehandel betyder, at danskerne e-handler i udenlandske netbutikker i stedet for i danske

handel og e-grænsehandlen, 4,7 pct. af handlen med varer i 2011. I 2014 var grænsehandelsandelen steget til 5,7 pct.ⁱⁱ

Figur 4

Andel af henholdsvis fysisk handel og e-handel med varer, der er grænsehandel, 2014

E-grænsehandlen udgør en langt større andel af e-handlen med varer, end grænsehandlen udgør af den fysiske handel med varer. Det skaber et stigende grænsehandelsproblem

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

E-grænsehandlen er – ligesom den klassiske grænsehandel i fysiske butikker, fx i Tyskland – en stor udfordring for dansk økonomi. Grænsehandel og e-grænsehandel drives især af to omstændigheder. For det første er Danmark et prisfølsomt marked, hvor forbrugerne er meget fokuserede på pris. For det andet gør det høje danske omkostningsniveau det svært for virksomhederne at konkurrere med udenlandske virksomheder. Grænsehandlen og e-grænsehandlen resulterer i, at danske virksomheder går glip af omsætning, servicearbejdspladser flytter ud af landet, og den danske statskasse går glip af moms-, afgifts- og skatteprovenu.

E-grænsehandlen koster servicearbejdspladser, omsætning og provenu til statskassen

Nye tal fra EU-Kommissionen viser, at danskerne er blandt de mest e-grænsehandlende i Europa. Mere end hver tredje dansker (36 pct.) e-grænsehandlede i 2014. Det placerer Danmark på en femteplads, når det gælder e-grænsehandel i Europa. Danmark overgås kun af Luxembourg, der topper listen suverænt (65 pct.), Østrig (40 pct.), Malta (39 pct.) og Finland (36 pct.). EU-gennemsnittet lå på 15 pct.

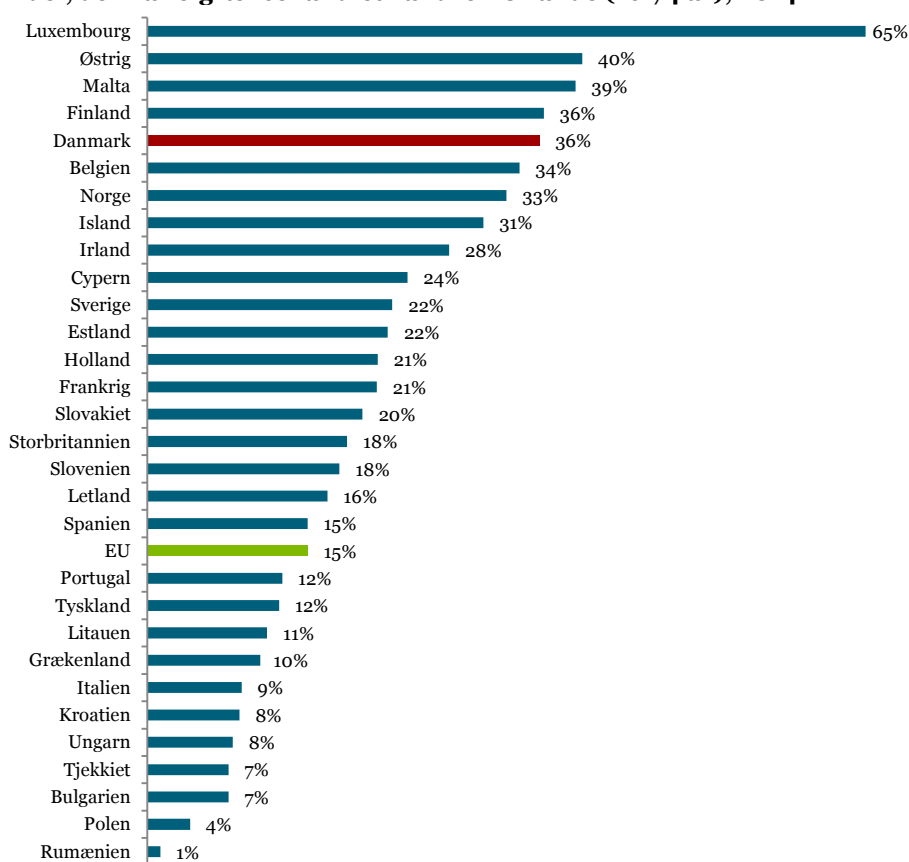
Der er en række forskellige faktorer, der påvirker, hvor meget forbrugerne i de respektive lande e-grænsehandler. Nogle af disse faktorer kan man gøre noget ved, mens der er andre, man ikke kan gøre noget ved. Ser man på toppen af listen over, hvor stor en andel der e-grænsehandler, er der for forbrugerne i Luxembourg og på Malta ikke særligt store muligheder for at e-handle nationalt på grund af landenes størrelser. Dette gør de høje e-grænsehandelsandele til en naturlig følge. Ligeledes har østrigerne, med deres sprogfællesskab med Tyskland, rigtig gode e-handelsmuligheder på det store tyske marked, hvorfor der altid vil finde en naturlig e-grænsehandel sted.

Omvendt deler Finland og Danmark skæbne, idet de har et forbrugsbeskatningsniveau, der ifølge OECD er blandt verdens højeste. Det er med til at presse e-grænsehannelsandelen unaturligt højt op. Sammen med et relativt lille hjemmemarked og gode sprogkunderskaber er dette væsentlige faktorer i forhold til at skabe en høj e-grænsehannelsandel.

Danmarks høje forbrugsbeskatningsniveau presser e-grænsehannelsandelen unaturligt højt op

Figur 5

Andel, der har e-grænshandelt i andre EU-lande (16-74 år), 2014

36 pct. af danskerne e-grænshandlede i 2014, hvilket gør Danmark til den femte mest e-grænshandelnde nation i Europa

Kilde: EU-Kommissionen

Vækstscenarier for danskernes e-grænshandel i 2020

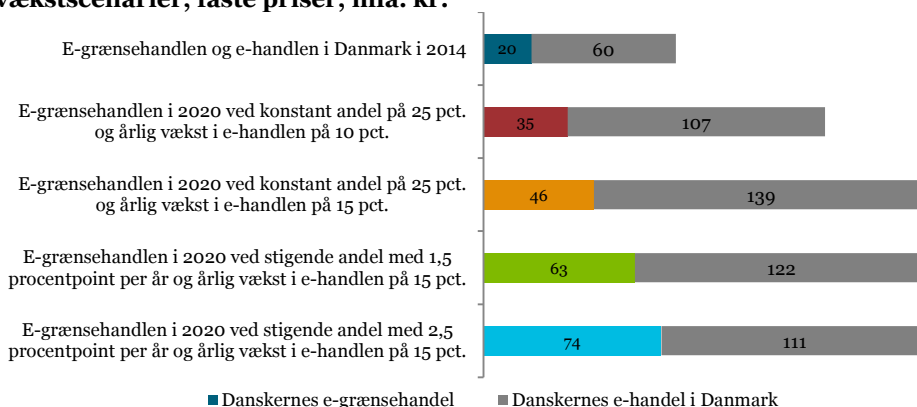
Ligesom det er muligt at udarbejde forskellige scenarier for den fremtidige vækst i e-handlen, kan der opstilles forskellige vækstscenarier for e-grænshandlen frem mod 2020. Usikkerheden bliver naturligvis større, idet væksten i e-grænshandlen både afhænger af væksten i e-handlen generelt og af, hvor stor en andel af det beløb, danskerne bruger på e-handel, de lægger i udenlandske netbutikker. I det følgende skitseres en række vækstscenarier for dansk e-grænshandel frem mod 2020. De er illustreret på forskellig vis i figur 1 på forsiden samt i figur 6 nedenfor.

Hvis danskerne i 2020 fortsat lægger 25 pct. af det, de e-handler for, i udlandet, og den årlige vækstrate i e-handlen er på 10 pct. fra 2014 til 2020, vil e-grænsehandlen beløbe sig til 35 mia. kr. i 2020. Dette er illustreret ved den røde kurve i figur 1 på forsiden og den røde søjle i figur 6 nedenfor. Dansk Erhverv vurderer, at dette må være et minimumsestimater for e-grænsehandelens størrelse i 2020. Det er dog stadig en stigning på 75 pct. i forhold til det beløb, der blev e-grænsehandlet for i 2014.

Minimumsscenarioet er, at e-grænsehandlen i 2020 vil beløbe sig til 35 mia. kr.

Figur 6

Danskernes e-grænsehandel og e-handel i Danmark i 2020 i forskellige vækstscenarier, faste priser, mia. kr.

Afhængig af vækstraterne vil e-grænsehandlen sandsynligvis ligge mellem 35 og 74 mia. kr. i 2020

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

Antager man fortsat en uændret e-grænsehandelsandel på 25 pct. i 2020, men i stedet en vækst i e-handlen på 15 pct. frem mod 2020, vil e-grænsehandlen beløbe sig til 46 mia. kr. i 2020. Det er mere end en fordobling i forhold til 2014. Dette er illustreret med orange i figur 1 og 6, mens den mørkeblå søjle i figur 6 viser, hvordan det så ud i 2014.

Forestiller man sig i stedet, at både den samlede e-handel og den andel, der bliver lagt i udlandet, stiger, vil der blive e-grænsehandlet for endnu større beløb i 2020. Antager man eksempelvis, at andelen af e-handlen, der bliver lagt i udenlandske netbutikker, stiger med 1,5 procentpoint årligt, vil e-grænsehandlen udgøre 34 pct. af den samlede e-handel i 2020. Antager man desuden, at e-handlen vækster med 15 pct. årligt frem mod 2020, hvilket umiddelbart vurderes at være en realistisk vækstrate, betyder det, at e-grænsehandlen vil beløbe sig til 63 mia. kr. i 2020. Det er en tredobling i forhold til 2014 og er illustreret med grøn i figur 1 og 6.

Forudsætter man endelig en endnu højere vækst i e-grænsehandelsandelen på 2,5 procentpoint om året i forhold til 2014, vil den andel af e-handlen, der bliver lagt i udenlandske netbutikker, runde 40 pct. i 2020. Antager man fortsat en årlig vækstrate i e-handlen på 15 pct., betyder det, at e-grænsehandlen i 2020 vil beløbe sig til 74 mia. kr., hvilket er en stigning på 270 pct. sammenlignet med 2014. Det er vist med lyseblå i figur 1 og 6.

Sammenfattende er det således realistisk, at e-grænsehandlen vil ligge mellem 35 og 74 mia. kr. i 2020, svarende til et sted mellem en fordobling og en firdobling af e-grænsehandlen i 2014. Dette er et relativt bredt spektrum, og det mest realistiske må formodes at ligge et sted nogenlunde midt imellem de to yderscenerier.

E-grænsehandlen vil være mellem fordoblet og firdoblet i 2020 sammenlignet med 2014

Det høje danske omkostningsniveau fører til e-grænsehandel

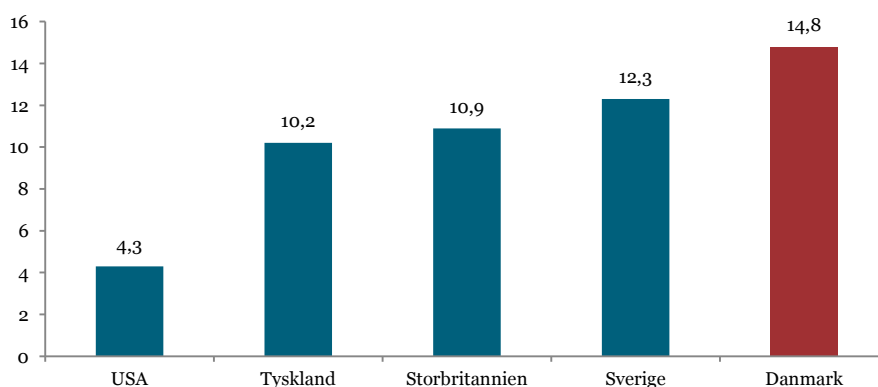
Det danske hjemmemarked er relativt lille, og der vil derfor altid være et vist omfang af 'naturlig' grænsehandel, hvor danskerne lægger en del af deres forbrug i udlandet. Dette skyldes, at nogle store eller specialiserede udenlandske forhandlere fører et sortiment, som den danske detailhandel har svært ved at matche. Det er imidlertid velkendt, at det danske løn-, moms-, skatte- og afgiftsniveau er væsentligt højere end i de fleste andre lande, hvilket skaber en 'unaturlig' grænsehandel, hvor danskerne e-grænsehandler, fordi de danske netbutikker har svært ved at konkurrere med de udenlandske. Når udenlandske netbutikker sælger til danske forbrugere, skal de typisk betale dansk moms, men som bekræftet nedenfor sker dette ofte ikke. Dertil kommer, at danskerne generelt er gode til sprog, og mange derfor ikke oplever det som en barriere at handle på eksempelvis engelske eller amerikanske hjemmesider, hvis der er penge at spare. Med andre ord står Danmark over for et problem med en negativ e-handelsbalance i forhold til udlandet, dvs. hvor danskerne e-handler mere i udlandet, end udlændinge e-handler i Danmark.

Danske virksomheder er underlagt et højt omkostningsniveau, der giver danskerne incitament til 'unaturlig' e-grænsehandel. Dermed står Danmark over for en negativ e-handelsbalance

Ifølge OECD har Danmark den næsthøjeste forbrugsbeskatning på varer og tjenester blandt OECD-landene, kun overgået af Ungarn. Danmark ligger samtidig markant over bl.a. Tyskland, Storbritannien, Sverige og USA, jf. figur 7 nedenfor, som er blandt danskernes foretrukne markeder, når de e-grænsehandler. Det danske lønniveau ligger desuden noget højere end i lande, vi normalt sammenligner os med.

Figur 7

Forbrugsbeskatning, samlede afgifter på varer og tjenester som pct. af BNP, udvalgte økonomier, 2013

Danmark har den næsthøjeste forbrugsbeskatning blandt OECD-landene

Kilde: OECD Tax Base

I takt med den kraftige vækst i e-handlen vil effekten af forskellene i rammevilkår mellem landene stadig forstørres, og tabet vil blive større for Danmark. Hvis Danmark skal udnytte e-handlens potentiale, kræver det derfor en forbedring af de rammevilkår, de danske virksomheder er underlagt.

Statskassen mister årligt 500-700 mio. kr. i moms på varer

Ved siden af det høje danske omkostningsniveau foregår der en ikke uvæsentlig konkurrenceforvriddning i forhold til de danske netbutikker, når udenlandske e-handelsvirksomheder med aktiviteter i Danmark undlader at afregne den danske moms, som de er forpligtet til. Netbutikker fra andre EU-lande, der sælger varer for mere end 280.000 kr. om året til danske forbrugere, har ifølge EU-lovgivning pligt til at betale dansk moms af hele deres omsætning i Danmark. Når danskerne køber varer på nettet i lande uden for EU, skal der desuden betales dansk moms af varer, der koster mere end 80 kr.ⁱⁱⁱ

Netbutikker fra andre EU-lande, der omsætter for mere end 280.000 kr. i Danmark, skal afregne dansk moms

Ifølge helt nye tal fra Skatteministeriet, fik statskassen et momsprovenu på 763 mio. kr. i forbindelse med danskeres køb af varer i udenlandske netbutikker i 2014. Heraf var 677 mio. kr. momsprovenu fra e-handelsvirksomheder fra andre EU-lande, mens 86 mio. kr. var momsprovenu fra e-handelsvirksomheder uden for EU, der solgte varer til danskere i 2014.^{iv}

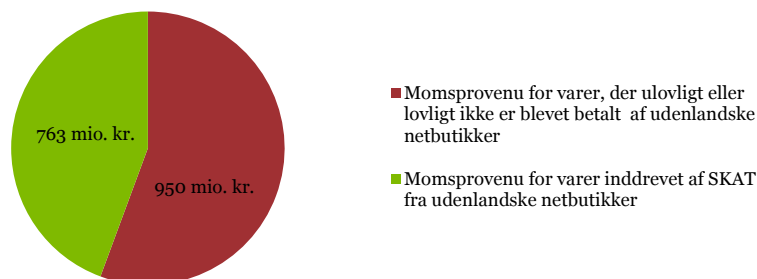
Statskassen fik 763 mio. kr. i momsprovenu i 2014 i forbindelse med danskeres e-handel i udlandet

Ifølge Dansk Erhvervs beregninger kunne der potentielt være tilfaldet den danske statskasse op mod 1,7 mia. kr. i momsprovenu i 2014 i forbindelse med danskeres køb af varer i udenlandske netbutikker.^v Det betyder, at udover de i alt 763 mio. kr., som den danske statskasse indkasserede i momsprovenu fra udenlandske netbutikkers salg af varer til danskere i 2014, kunne yderligere momsindtægter på knap 1 mia. kr. årligt potentielt tilfalde den danske statskasse. Dette skal sammenholdes med, at udenlandske netbutikker med en årlig omsætning i Danmark på under 280.000 kr. ikke er momspligtige i Danmark. Af de op imod 1 mia. kr., der potentielt kunne tilfalde den danske statskasse i yderligere momsprovenu, er statskassen således 'lovligt' gået glip af et vist beløb, fordi nogle netbutikker ligger under omsætningsgrænsen. SKAT bemærker desuden, at der kan være momsbetalende e-handelsvirksomheder fra andre EU-lande, der blot ikke er registreret som e-handelsvirksomheder. Det er dog bekymrende, at der ikke er overblik over udenlandske netbutikkers aktiviteter i Danmark. Det tyder således på, at der finder en betydelig momsunddragelse sted i forbindelse med e-grænsehandlen.

Op imod 1 mia. kr. kunne årligt tilfalde den danske statskasse i yderligere momsprovenu

Det samlede momsprovenu, som den danske stat ville indkassere, hvis hele momsprovenuet i forbindelse med danskeres e-grænsehandel tilfaldt Danmark, er illustreret i figur 8 nedenfor. Heraf havde statskassen et momsprovenu på 763 mio. kr. i 2014, illustreret med grønt i figuren. Dansk Erhverv vurderer, at yderligere knap 1 mia. kr. potentielt ville tilfalde den danske statskasse, hvis der ikke blev e-grænsehandlet (illustreret med rødt). Heraf estimerer Dansk Erhverv, at den danske statskasse årligt går glip af 500-700 mio. kr. som følge af udenlandske netbutikkers momssnyd.

Figur 8

Potentielt momsprovenu som følge af e-grænsehandel, 2014

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

Det er i denne sammenhæng værd at bemærke, at det ikke er et uvæsentligt beløb, statskassen går glip af i momsprovenu fra varer e-handlet uden for EU. På baggrund af SKAT's data for indkrævet moms estimerer Dansk Erhverv, at det kun er ca. 20 pct. af den moms, der burde blive opkrævet på varer fra netbutikker uden for EU, der reelt tilfalder statskassen. Det er altså en myte, at det ikke er noget problem at opkræve moms fra netbutikker i lande uden for EU, fordi det bliver opkrævet sammen med tolden. Kreativiteten er til tider stor, når varer fortoldes, fx mærkes pakkerne med lavere værdi, end de indeholder, eller forsendelsen deles op i flere mindre enheder.

Ved siden af, at statskassen går glip af momsprovenu når danskerne e-grænsehandler varer, kommer det momsprovenu, som statskassen går glip af, når danskere køber services i udenlandske netbutikker. Det manglende momsprovenu på services har det ikke har været muligt at beregne, da det ikke har været muligt at få det realiserede momsprovenu fra Skatteministeriet.

Når udenlandske virksomheder ikke betaler moms – hvad enten de er lovligt fritaget eller unddrager sig momsen – koster det statskassen et momsprovenu, og stiller de danske netbutikker i en urimelig konkurrencesituation. En pointe i denne sammenhæng er desuden, at de udenlandske skattemyndigheder sjældent har det store incitament til at sikre, at deres netbutikker afregner moms til Danmark, da det blot vil betyde, at der bliver taget penge op af deres egen statskasse. Den høje danske moms og den manglende momsafregning fra udenlandske netbutikker er altså nogle af de faktorer, der gør det attraktivt for både danskere og udlændinge at handle i udenlandske netbutikker frem for i danske, fordi varerne kan sælges til en lavere pris.

Det er desuden ikke kun momsprovenu, Danmark går glip af, når det er mere attraktivt for danskerne at e-handle i udlandet, men også servicearbejdspladser. Hvis man tager udgangspunkt i en e-grænsehandel på 20 mia. kr., svarer det med en vis usikkerhed til, at den tabte omsætning sammen med knap 4.000 e-handelsarbejdspladser ligger i udlandet frem for i Danmark.^{vi} Analysens nøgletal er opsummeret i figur 9 nedenfor.

Dansk Erhverv vurderer, at statskassen i 2014 gik glip af min. 500-700 mio. kr. i momsprovenu på varer som følge af udenlandske netbutikkernes momssvind

Statskassen indkasserer kun ca. 20 pct. af den moms, den reelt burde modtage fra netbutikker uden for EU

Udenlandske netbutikkernes momssnyd stiller de danske netbutikker i en urimelig konkurrencesituation

Figur 9

E-grænsehåndlens samfundsøkonomiske konsekvenser, 2014

E-handel i alt	80 mia. kr.
Heraf e-grænsehandel	20 mia. kr.
Tabte e-handelsarbejdspladser	ca. 4.000
Potentielt momsprovenu på varer	1,7 mia. kr.
Reelt momsprovenu fra varer, inddrevet af SKAT	763 mio. kr.
Tabt momsprovenu på varer	ca. 950 mio. kr.
- Heraf momsunddragelse på varer	min. 500-700 mio. kr.

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

Udviklingen i e-handlens andel af privatforbruget, ekskl. boligudgifter, vil i scenariet med den højeste e-handelsvækst udgøre ca. 23 pct. i 2020, når e-grænsehåndlen medregnes. I samme scenarie vil statskassen gå glip af ca. 3,5 mia. kr. i momsprovenu og ca. 14.500 e-handelsarbejdspladser vil flytte til udlandet.

Styrket momsindsats vil forbedre dansk konkurrenceevne

Der er behov for et opgør med myten om, at detailhandlen er et hjemmemarkeds-erhverv. Detailhandlen er, i lighed med bl.a. industrien, særdeles konkurrenceudsat, hvilket e-handlen er et lysende eksempel på. Når danskerne vælger at e-handle i udlandet, sker det på bekostning af salget i både danske netbutikker og fysiske butikker. Det betyder også, at det ikke kun er produktionsarbejdspladser, der i disse år forlader landet, men også servicearbejdspladser. Derfor er det afgørende, at Danmark tager et opgør med det høje omkostningsniveau, således at det bliver attraktivt for både danskere og udlændinge at e-handle i Danmark. På den måde kan det danske problem med en negativ e-handelsbalance blive vendt til en positiv e-handelsbalance. Dermed vil det være muligt at skabe en række serviceeksportvirksomheder og servicearbejdspladser, til gavn for dansk vækst og beskæftigelse.

For at sikre momsprovenu til statskassen og at danske netbutikker kan konkurrere på mere lige vilkår med udenlandske, har Dansk Erhverv gennem flere år foreslået, at SKAT får lov hjemmel til at bruge betalingskortoplysninger til at afdække, hvilke udenlandske netbutikker danskerne e-handler i og dermed hvilke udenlandske netbutikker, der skal betale dansk moms. Skatteministeren har i maj 2015 lovet, at denne hjemmel vil blive fremlagt for Folketinget i folketingssamlingen 2015-2016.

Hvis SKAT får lov hjemmel til moms kontrol, vil det være til gavn for den danske samfundsøkonomi^{vii}. Så længe udenlandske netbutikker unddrager sig dansk moms, er der et hul i statskassen, som andre må dække – nemlig de danske skatteborgere og virksomheder. ▽

Med e-grænsehåndlen ligger ca. 4.000 e-handelsarbejdspladser i udlandet frem for i Danmark

Der er behov for et opgør med myten om, at detailhandlen er et hjemmemarkeds-erhverv

SKAT skal hurtigst muligt have hjemmel til at bruge betalingskortoplysninger til moms kontrol af udenlandske netbutikker

▼ OM DENNE UDGAVE

"E-handlen i 2020" er 12 nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2015. Redaktionen er afsluttet den 11. maj 2015.

▼ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling.

▼ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)"

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

Denne analyse er offentlig tilgængelig via Dansk Erhvervs hjemmeside. Skulle der beklageligvis og trods grundig kvalitetssikring forefindes fejl i analysen, vil disse blive rettet hurtigst muligt og den rettede version lagt på nettet.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til politisk konsulent Marie Louise Thorstensen på mlt@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6729.

▼ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cand. scient. pol.; skattepolitisk chef Jacob Ravn, cand. jur.; cheføkonom Michael H.J. Stæhr, Ph.d., cand. scient. oecon.; chefkonsulent Mira Lie Nielsen, cand. oecon.; konsulent Malthe Mikkel Munkøe, cand. scient. pol., MA, MA og økonom Andreas Kildegaard Pedersen, cand. polit.

▼ NOTER

ⁱ Fødevarerwatch, 30.03.2015, 'Hér er de 10 største netsupermarkeder i EU'.

ⁱⁱ Ifølge Danmarks Statistik var detailomsætningen 311 mia. i 2011 og 324 mia. i 2014. Ifølge Skatteministeriets 'Status over grænsehandel 2014' var grænsehandlen med varer 10,7 mia. i 2011 og 11,2 mia. i 2013. Der er ikke tal for 2014. Ifølge Dansk Erhvervs estimat var e-grænsehandlen med varer 4,9 mia. i 2011 og 8,6 mia. i 2014, dvs.: $(10,7+4,9)/(10,7+4,9+311)=4,7$ pct. i 2011 og $(11,2+8,6)/(11,2+8,6+324)=5,7$ pct. i 2014.

ⁱⁱⁱ Skatteministerens svar på spm. nr. 553 af 20 marts 2015 (alm. del)

^{iv} Skatteministerens svar på spm. nr. 553 af 20 marts 2015 (alm. del)

^v Salg af varer udgjorde ifølge SKAT og FDIH 43 pct. af e-handlen i 2013, mens køb af services udgjorde 57 pct. Skatteministeriet anslår, i svar på spørgsmål nr. 39 af 17. oktober 2012, at 75 pct. af e-grænsehandlen foregår i andre EU-lande, dvs. 15 mia. Det svarer til et varesalg i EU på 6,45 mia. og services på 8,55 mia. Momsen af varer beløber sig til op imod 1,3 mia. kr. SKAT anslår, at 25 pct. af danskernes e-grænsehandel finder sted uden for EU, dvs. 5 mia. Dermed blev der købt varer uden for EU for 2,15 mia. Dermed burde den danske statskasse indkassere 430 mio. kr. i momsprovenu for varer købt i netbutikker beliggende uden for EU.

^{vi} Mistede arbejdspladser er udregnet på baggrund af omsætning per ansat i branchen 'Internethandel, postordre, m.v.', som var 5,1 mio. kr. per fuldtidsansatte fra 2013K4 til 2014K3.

^{vii} Som en del af EU's digitale strategi foreslås det, at lave såkaldte 'one-stop-shops' for varer, så virksomhederne kun får et kontaktpunkt for momsafregning. Dette vil lette virksomhedernes administrative byrder, men vil ikke sikre, at den danske stat modtager den moms, den er berettiget til.